СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 53. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 6-го березня 1947. No. 53. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, March 6, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПІДВИШКА ПОШТОВИХ ОПЛАТ ОБІЙМЕ Й ГАЗЕТИ

Поштовий департамент виказує дефіцит $287,679,250. Щоб його покрити треба підвищити поштові оплати. Конгрес дістав від департаменту плян підвишки всіх посилок, за виїмком листів, що йдуть як посилки першої класи. Інші посилки будуть підвищені різно. Звичайні поштові картки будуть продаватися по два центи, газети й інші видавництва будуть платити вищу оплату ніж дотепер, так само як і поштові пересилки, пакунки, поспішні листи чи посилки насінь. Поштовий департамент домагається від конгресу підвищити оплати від 1 липня б. р.

ОСТИН ДОМАГАЄТЬСЯ ПРОВІДНОЇ РОЛІ ВІД АМЕРИКИ.

Під час обіду Американського Заморського Пресового Клюбу у Ню Йорку виголосив промову американський делегат до О. Д. Ворен Р. Остин. Він домагався, щоб Злучені Держави затримали свою економічну і мілітарну силу як забезпеку світа. Коли Америка цього не зробить, втратить провідну ролю у світі і підпаде агресії. Як приклад на це Остин вказав на Ґрецію. — Другим промовцем мав бути совєтський делегат до Обєднаних Держав, Андрей Ґромико, одначе він не явився, оправдуючися працею. Третій промовець від великих потуг британський міністер Гектор МекНіл заявив, що моральний обовязок спонукує Британію забиратися з Індії, Бурми, Єгипту й інших країн.

ЗАСАДНИЧІ ЦІЛІ РОСІЇ СВІТОВИМ СПОРОМ.

Засадничим питанням у світі під теперішню пору є зрозуміння, чи справді Росія зрезиґнувала з думки про панування над світом через поширення комунізму, чи вона змагає до миру — так зясував світовий ідеольогічний спір Джеймс Б. Рестон, дипломатичний дописувач щоденника Ню Йорк Таймс на учительськім зібранні в Ню Йорку. Він вияснював, що в основі світового непорозуміння не є спір між „лівими" і „правими", лише спір між такими, що вірять у громадянські вольности і між такими, що в них не вірять. Наш уряд, на думку Рестона, дальше вірить, що Росія плянує панування над світом і тому мусить бути готовим запобігти цьому.

МОЛОДЕЧИЙ ХОР У ШІКАҐУ ЗАКОЛЯДУВАВ 528 ДОЛАРІВ.

Молодечий відділ (ч. 56) Союзу Українок Америки в Шікаґу заколядував $528,50 на поміч скитальникам та прислав цю суму до З.А.У.А. Допомогового Комітету в Филаделфії через централю СУА. Таку оповістку оприлюднила канцелярія З.У.А.Д.К.

РЕСПУБЛИКАНЦІ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ДОПОМОГИ

Конгресмени зі стейтів Середнього Заходу, приналежні до Республиканської Партії, вийшли з пляном, щоб обтяти до половини видатки на допомогову акції в чужинних державах, яких домагається президент Труман. Ці видатки передбачені на $350,000,000. Конгресмени почали вже критику такого домагання в комітеті заграничних справ палати.

ЖИДИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДШКОДУВАННЯ ВІД НІМЕЧЧИНИ.

Американсько-Жидівська Конференція преявила в секретаріяті стейту домагання, щоб у мирових договорах з Німеччиною й Австрією вставити точку про виплату відшкодування за винищення 6,000,000 жидів за націстівської влади. Речник Конференції тердив, що він представляє 5½ мільйонів жидів, зорганізованих у 60 краєвих організаціях.

ВЕЛИТЕНСЬКІ КОШТИ ЛІКУВАННЯ СИФІЛІСУ.

Кошти лікування сифілісу серед американських ветеранів другої світової війни в найближчих 25 літах досягнуть суми $328,000,000, як це оприлюднює урядовець Адміністрації Ветеранів. Під час конференції Американського Товариства Суспільної Гіґієни в Ню Йорку говорив про це знавець суспільних недуг д-р Баском Джансон.

Після першої світової війни кошти лікування сифілісу досягнули $82,000,000 до 1940 року. Д-р Джансон твердить, що ці кошта можна зменшити через запобігання недугам наперед.

У зібранні товариства брали участь 150 людей. Вони обговорювали такі справи, як вчасні подружжя, розводи і виховання родин.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ Й КАНАДА ВТРИМУЮТЬ СПІЛЬНІ МЕТЕОРОЛОГІЧНІ СТАЦІЇ.

Канада згододилася, щоб уже найближчого літа заснувати стації для досліджування погоди. Це є один з плянів для спільної оборони північної півкулі, кажуть знавці.

Президент Труман вшанував мексиканських борців проти Злучених Держав

Першим громадянином Злучених Держав, який вшанував мексиканських героїв, поляглих у боях за незалежність Мексика в 1847 р., є президент Труман. Він зломив урядову програму церемоній, упляновану при нагоді його відвідин до Мексика, заїхав перед памятник, поставлений учесть молодих борців, що згинули під Чапултепек в обороні Мексика проти Злучених Держав і склав там вінець. Цей крок президента викликав незвичайне одушевлення серед населення і причинився до затіснення приязних взаємин між обома республиками. Мексиканський міністер заграничних справ, Джейм Торес Бодет, сказав опісля на честь Трумана таке: „Найвищим ступнем приязни між людьми й народами є це, коли хтось відважиться виявити почування для правди. Президент Труман, складаючи пошану для безсмертних героїв, зробив жест, гідний справжнього джентелмена і приятеля. Цей жест є кроком понад пропасть і промощує шлях до будучности". — Серед дальших церемоній трапилися нещасливі випадки, бо один чоловік згинув, а два зазнали поважних покалічень, коли намагалися побачити серед натовпу президента Трумана.

СЕКРЕТАР МАРШАЛ ВИЇХАВ НА МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДО МОСКВИ.

В середу 5. березня виїхав секретар стейту Джордж С. Маршал на чолі американської делеґації на нараді міністрів Чотирьох Потуг до Москви. По дорозі він відвідає Париж, доповнить свій персонал, і поїде дальше.

Перед виїздом Маршал полагодив кілька далекосягних справ. Він явився у сенатській комісії закордонних справ і заявився за ратифікацію мирових договорів з Італією, Болгарією, Румунією й Угорщиною. Перед ним промовляв у цій комісії бувший секретар Джеймс Ф. Бирнс в цій самій справі і заявив, що ці договори не є вдоволяючі, але всетаки вони кладуть хоч якусь підставу до миру. Він пояснив, що Трієст треба було зробити вільним містом, бо Тіто був готовий силою забрати його від Італії.

Щодо Греції Маршал заявив перед виїздом, що Америка повинна дати негайну поміч тій державі, бо вона заломиться без американської допомоги.

Україна: „вичистили" Хрущова з посту секретаря ЦК Партії; „спец" від чистки Лазар Каґанович на його місці; український націоналізм знову на овиді

Москва, 4. березня. Ціла совєтська преса друкує сьогодні повідомлення агенції ТАСС з Києва, що „Пленум Центрального Комітету комуністичної партії (большевиків) України визнав за відповідне поділити пости предсідника Ради міністрів Української РСР і першого секретара Центрального Комітету Комуністичної партії (большевиків) України". Обидва ці пости займав досі Микита Хрущов. Пленум ЦК КП(б)У поділив ці пости з метою „скріпити партійну і совєтську роботу в Україні". Пост предсідника Ради Міністрів УРСР залишено за Хрущовом, а на пост першого секретара ЦК Комуністичної партії в Україні призначено міністра промисловості будівельних матеріялів СССР і члена Політбюра Лазаря М. Каґановича. Пленум ЦК большевицької партії в Україні виніс теж цілий ряд дальших рішень, м. і. іменував Ніколая Патолічова секретарем сільського господарства, а Дамяна Коротченка секретарем ЦК по справам промисловості

У висліді цих перемін намісником Сталіна в Україні стає його шурин, „спец" від чисток, відомий колись „залізний комісар" Лазар Каґанович. Каґанович народився сам в Україні і перед революцією був торгівцем шкіри. Після революції він швидко вибився на чолове місце в партії; його сестра Роза є третьою з черги жінкою Сталіна, а його самого вважається Сталіном ч. 2. Часто висловлюється теж сумніви, хто в Совєтському Союзі має більшу владу, Сталін, чи Каґанович. Каґанович є відомим спеціялістом від чисток в Совєтському Союзі. Він допоміг Сталінові, або Сталін йому, вичистити партію від тих, які властиво цю партію разом з Леніном створили і за кожним разом, де тільки появлялася загроза для совєтського режіму, там виїжджав Каґанович і тоді лилася кров. Каґанович керував досі чистками в Україні, в Азії, на Кавказі і в самому ЦК партії. Лазар М. Каґанович є від 1930-го року дійсним членом всемогучого Політбюра, в якому він залишився ще єдиним жидом, бо всіх інших сам допомагав Сталінові „вичистити". Призначення цего „залізного", а краще „кривавого комісара" на пост ЦК партії в Україні є дуже багатомовне. Відомо, що в Совєтському Союзі партія, а не уряд грає головну ролю. Пост предсідника т. зв. Ради міністрів в Україні, на якому дальше залишається Хрущов, має тільки формальне значення; справжнім володарем-диктатором є партія.

„Свобода" з 4-го лютого подала за „Ню Йорк Таймсом" таке багатозначне твердження: „Зараз він (Хрущов) є генеральним секретарем комуністичної партії в Україні. Продовження, або заломання його карієри залежить від того, чи йому пощастить завернути Україну до Совєтського Союзу, як лояльну республику. В Україні він зараз переводить найбільшу чистку партії". Сьогодні „вичищено" самого Хрущова, як вичищено колись Скрипника, Любченка та інших, залишаючи за ним ще фіктивний пост предсідника безсильної Ради міністрів „республики". Висновок ясний: Хрущову не пощастило „завернути України до Союзу як лояльної республики" і його карієра є під знаком заниту. На його місце Сталін призначив в Україні свого двійника, кривавого ката Лазаря Каґановича, завданням якого буде „скріпити партійну і совєтську роботу в Україні". Каґановичу досі призначувано найкритичніші пости і найважливіші завдання. Під час війни він був комісаром транспорту, від якого залежала перемога, або поразка у війні, існування, або кінець Совєтського Союзу. Такою самою проблемою „бути, чи не бути" для Совєтського Союзу є сьогодні Україна і Каґановича вислано, щоби рятував Совєтський Союз. Закордонна преса недвозначно звязує нове призначення Каґановича з „відродженням українського націоналізму і сепаратизму" в Україні, що на ньому вже поламали собі зуби всі дотеперішні намісники Сталіна аж до Хрущова. Призначення Каґановича треба вважати за останню большевицько-російську карту в грі за Україну. Доля України справді поставлена на вістря меча.

ПОЛЬСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПОГОЛОСОК ПРО „САМОЛІКВІДАЦІЮ" ПОЛЬСЬКОГО ПІДПІЛЛЯ.

Польські офіціяльні кола закордоном поставилися з великим застереженням та резервою до повідомлення Варшавського уряду про успіх „амнестії" та переданих закордонною пресою поголосок про „самоліквідацію" польського підпілля, чи — як їх називають — „хлопців з лісу". В цих колах, згідно з повідомленням нюйорської газети „Нови Сьвят" з Лондону, квестіонують взагалі всякі офіціяльні повідомлення Варшавського уряду про польське підпілля, бо ці повідомлення „натягається" відповідно до потреби: перед виборами говорилося там багато про різні акти польського підпілля, щоб могти цим „виправдати" свою власну терористичну акцію під час виборчої кампанії. Зараз знова пускається в світ всілякі поголоски про „самоліквідацію" польського підпілля з тих самих пропаґандивних міркувань. Не забираючи власного офіціяльного становища щодо самого факту про добровільне зложення зброї одною тисячкою „хлопців з лісу", як про це повідомив Варшавський уряд, польські кола закордоном квестіонують насамперед вартість самої „амнестії", яка аж занадто противорічна, щоб в неї можна повірити, та ще й „хлопцям з лісу". В цілій афері добачується насамперед провокацію та ехидність Берутовської большевицької „служби безпеки".

ПІДПИСАНО АНҐЛО-ФРАНЦУЗЬКИЙ СОЮЗ

Дюнкерк, Франція, 4. березня. Смогодні міністри знакордонних справ Великої Британії — Бевин та Франції — Бідо підписали тут договір союзу і взаємної допомоги на 50 років. Міністер Бевин запевнив Совєтський Союз, що цей договір „не є творенням західного блоку проти нього, а тільки перфектним взірцем для універсального мира". Обидва міністри видали спільний комунікат, в якому висловлюється надію, що підписаний договір в рамках Чартеру О. Д. буде вступом до „договору чотирьох великодержав, створюючи умовини для розброєння і демілітаризації Німеччини", як це пропонували Злучені Держави Америки.

БЕЛЬҐІЯ ХОЧЕ СОЮЗУ З ФРАНЦІЄЮ І СОВЄТАМИ

Брюсель, 4. березня. Протягом минулих 24 годин Бельґія звернулася до французького і совєтського урядів з конкретними пропозиціями договорів про союз. Про прихильну реакцію французького уряду на цю пропозицію повідомляють з Парижа. Бельґійський міністер закордонних справ Генрі Спаак говорив на цю тему з міністром закордонних справ Франції Жоржом Бідо, зупинившись в Парижі минулого тижня в своїй подорожі до Праги, куди вибрався теж з ціллю переговорів в справі подібного договору з Чехословацькою республикою.

ПОЧВІРНИЙ ДОГОВІР — ЦІЛЛЮ БРИТАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Лондон, 4. березня. Британський міністер закордонних справ Бевин підписав анґло-французький союз в місті Дюнкерк, де зупинився в своїй подорожі до Москви на конференцію Ради закордонних міністрів в справі Німеччини. Зі спільного анґло-французького комунікату в справі цього союзу виходить, а в лондонських урядових колах це потверджують, що ціллю британської закордонної політики на найблищий час є довести до подібного договору про союз між чотирма великодержавами: Анґлією, Америкою, Францією і Росією.

„ТРУСТ" — АМЕРИКАНСЬКИЙ ГАРНІЗОН В ТРІЄСТІ.

Рим, 4. березня. Згідно з постановою мирового договору у вільній території Трієсту буде гарнізон американсщьких військ в силі 5,000 вояків і така сама скількість британських та югославських військ. Американський гарнізон, що складатиметься з відомої „Блю Девил Бріґейд" (Бриґада Синього Чорта) з 88-мої дивізії, матиме назву „Труст", скорочено від „Т-рієст Ю-найтед С-тейтс Т-рупс". Командантом гарнізону буде ґенерал-майор Брайент С. Мур, командир згаданої дивізії.

АНҐЛІЯ ЗМЕНШУЄ НА ПОЛОВИНУ СВОЮ АРМІЮ.

Лондон, 4. березня (АП). — З опублікованої міністерством авіяції та війни „Білої Книги" виходить, що Велика Британія зменшує майже на половину свої сухопутні і повітряні збройні сили. Загальний стан 760,000 офіцирів і вояків РАФ (Роел Ер Форс — Королівських Повітряних Збройних Сил) в 1946-47 рр. буде зредукований до 370,000 в 1947-48; сухопутня армія буде зредукована ще більш драстично, бо з 2,950,000 на 1,210,000.

НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ РУХ ТЕЖ НА МАДАҐАСКАРІ

Париж, 4. березня. Французький уряд обговорював сьогодні звіт Високого Комісара французьких колоній, в якому висловлюється занепокоєння зростом націоналістичного руху на Мадаґаскарі, подібного до вет-намського в Індо-Китаю.

АМЕРИКАНЦІ ВІДДАЛИ АВСТРІЙЦЯМ 14 ФАБРИК.

Відень, 4. березня. Американське військове управління в Австрії передало сьогодні під опіку федерального австрійського уряду 14 фабрик, що були в цілості, або частинно німецькою власністю.

ПРОПОЗИЦІЯ СПЕЦІЯЛЬНОГО КОМІТЕТУ О.Д. ДЛЯ ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Саксес, Н. Й., 4. березня. Генеральний секретар О.Д. Триґва Лі звернувся до делегатів пятьох великодержав (Америки, Анґлії, Франції, Росії і Китаю) з пропозицією створити окремий Комітет О. Д., що простудіював би справу Палестини. Згадані делегати розглядають цю пропозицію, а в Палестині жидівські терористи продовжують свою акцію, не зважаючи на проголошений виїмковий стан.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ АНҐЛІЇ.

Канберра, Австралія, 4. березня. Австралійський премієр заявив, що його уряд задумує допомогти Великій Британії в теперішній фінансовій крізі готівкою 25,000,000 австралійських фунтів (80,250,000 долярів), резиґнуючи з британських воєнних зобовязань.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКА ПЕРЕД ЕПОХАЛЬНИМ РІШЕННЯМ

Вісті, які надходять тепер з Англії, затрівожили американців. Досить читати тільки саму пресу, щоб переконатись, що мається до діла з чимсь серіозним і глибоким, яке нагадує ці часи, коли здавалось, що Гітлер добє Англію, ще заки дійде допомога з Америки. В тих критичних часах, як пригадуємо собі, британський премієр Чорчил говорив, що Англія уже перетомлена порядкуванням світа і готова передати керму в „молодші" руки, себто в руки Злучених Держав. Та як найгірше минуло й Аліянти зачали перемагати, то цей самий Чорчил зараз заявив, що він не став британським премієром на те, щоб ліквідувати британську імперію. Сказав так, як був би сказав кожній інший бритійський патріот, вихований в старих традиціях, опертих на переконанні, що Англія таки ще найліпше „порядкує світом". Вкінці війна скінчилась, Аліянти її виграли, а Англія позбулась німецької загрози і нової агресії збоку Німеччини.

Одначе, як виходить тепер на яв, ця війна сильно потрясла теж і Англією та цілою бритійською імперією і то потрясла до цеї міри, що нині говориться навіть про „ліквідацію" цеї імперії, про те, що Англія уступає з Середземного моря. Це вже не балачки і міркування, але факти.

Як далеко цей процес „ліквідації" піде, завчасно говорити, як і завчасно ліквідувати саму британську імперію. Одначе не можна поминути цього, що діється на наших очах, коли вже сама Британія признає, що вона не може виконати своїх зобовязань, злучених з „порядкуванням світа". Так є тепер, наприклад, з Грецією і Палестиною. Британії, як бачимо, затяжко бути в світі далі „поліцаєм", бо це її задорого коштує в грошах і людях.

Насувається питання, хто займе по ній ці позиції, які вона не може вдержати. Питання це дуже важне для цілого світу, є воно важним і для Америки, яка тепер мусить дати на нього відповідь.

Американський нарід вже розуміє, а американський уряд бачить, що надійшла крайня пора рішитись в один бік чи в другий. Тому саме можемо завважити, як тепер велику частину цеї ролі „порядкування світом", яка припадала досі Британії, зачинають перебирати Злучені Держави. Так є, між іншим, на Середземнім морі, де Злучені Держави вже заанґажовані й анґажуються щораз більше.

Одначе по світову владу посягають теж Совети, тому саме станули тепер проти себе дві світові потуги: Злучені Держави Америки і СССР. Це, що на наших очах діється, не є, на нашу думку, ліквідацією британської імперії, а скорше переданням Англією Злученим Державам певних обовязків міжнародної натури, звязаних зі світовим проводом, з тим, хто має мати в світі рішальний голос. Злучені Держави рішені ці обовязки перебирати і їх перебирають. Советам це не подобається, вони проти цього.

За промислове поготівля на випадок війни

Стара римська приповідка — хочеш мира, готуйся до війни — не затратила і нині своєї актуальности, теж і в Америці. В часі, коли в Советах фабрики муніції й военного знаряддя працюють 24 годин на день, не можливо думати, щоб і в Вашингтоні дрімали і над тим не застановлялись. Тим більше, що є нині вже ніким не оспорюваним фактом, що не було б прийшло до Другої Світової Війни, коли б було відомим, що Злучені Держави приготовані до війни. На всякий випадок Злучені Держави не хочуть знайтись в з евентуальним вибухом Третьої Світової Війни, в такому положенні, в якому були, коли Японія напала на Перл Гарбор.

Донелд Б. Робинсон, журналіст, підполковник в часі війни, тісно звязаний з департаментом війни, порушує цю справу, пишучи в „Ди Америкен Меркюрі" (за лютий) про „Плани Армії на випадок нової війни".

Цікаве в тій статті твердження, що Злучені Держави здемобілізувались тепер під кожним оглядом до такої міри, що вони цілком не приготовані до Третьої Світової Війни, про яку так багато говориться. Секретар війни, Р. П. Петерсон, каже, що ми не годні зараз поставити на военну стопу навіть трьох дивізій. Знов атомова бомба, на якій дехто спирає военну силу, не буде відгравати в новій війні ніякої ролі. Вона буде поставлена поза законом і ніхто не відважиться її вжити, щоб не наразити себе на відплату. Іншими словами з нею буде те саме, що було з отруйливим газом, якого не вживано в останній світовій війні, чи що буде з ще гіршою зброєю, бактеріологічною, якої теж не відважиться ніхто вживати. Проте нова війна буде ще більш руйнуючою, ніж була Друга Світова Війна. На це дається докази, а з минулого нагадується, що вогняні бомби, кидані на Токйо, наробили куди більше шкоди ніж атомні бомби.

Війну виграє той, каже Петерсон, хто має більше зброї й ліпшу від свого противника. Злучені Держави, каже, він, такої зброї нині не мають і є під тим оглядом „другорядною силою", яка не є в силі нині вигpати модерної війни на більші розміри.

З цього в Вашингтоні здають собі справу. Є уже виготовлені військовими знавцями плани, як це направити і тут приходимо до самої суті справи. Є нею промислове военне поготівля, военна продукція в часі мира та пристосовання великої частини мирної промисловости до военних потреб у такий спосіб, щоб її можна було перемінити в потребі відразу на военну промисловість.

Цього, як відомо, не було, як Злучені Держави опинились у другій світовій війні. Тоді вдалось Злученим Державам виратуватись, бо другі вдержували фронт, але таке вже більше не повториться. Нова війна зачнеться цілком певно тим, що далекосяглі стрільна вдарять відразу, в перших днях війни, в американські промислові центра і не буде вже такої змоги продукувати военне знаряддя в спокою, як це було в часі Другої Світової Війни.

Значить треба в часі миру напродукувати багато знаряддя і переховувати його у різних сховках. Треба будувати фабрики в підземеллю, як це було в Англії, чи як це діється тепер в Советах, де, між іншим, побудовано тепер найбільший підземний аеродром у світі. В Советах іде це легко, бо там вживається мільйонів невільничих робітників, зате в Злучених Державах це вже складніша проблема. Проте такі будови передбачується і тут, а коли не виконується, то тільки тому, що нема на це гроша. Злучені Держави мають теж різні винаходи на нову зброю, але з тим є наразі так, як було минулої війни, що були патенти на найновіші літаки, але самі літаки неможна було будувати, бо не було на це грошей. Зачали будувати їх доперва тоді, як війна зачалась, хоч, як би це було сталось раніше, то справа з Перл Гарбором була б виглядала зовсім інакше.

Та департамент війни таки дістане певне мінімум гроша, доконче потрібного на промислове підготівля. Про це подбає вже призидент Труман, якому ця справа дуже на серці, а конгрес таки дасть на це свою згоду. Уже є Армейська і Флотна Збройна Рада, що встановили щось біля 70 дорадчих комітетів, що обіймають усі галузи промислової военної підготовки, чи інших военних діянь. Передбачується теж робітничий вербунок на випадок вибуху Третьої Світової Війни, в тому переконанню, що обидві головні робітничі організації не будуть цьому противні.

Усе, це, кажеться далі, може дехто вважати „підюджуванням до війни". Та агресори звичайно в слабих, а не в сильних. Американська промисловість, готова кожної хвилини „до стрілу" буде відстрашаючим чинником, а не тим, що заохочує до війни.

Микола Чубатий.

Кремль знов хитрує — уступає та ігнорує

Є одна справа, що може дійсно до живого обурювати американське громадянство на передодні мирової конференції, що має розпочатись у Москві 10. березня. Це мовчанка Москви на кільканадцять нот американського уряду, щоби полагодити справу так званого Ленд-Лізу та звернути 95 кораблів, що їх Америка позичила Советам на час війни.

Ленд-Ліз, це був военний спосіб допомоги Аліянтам, що боролися проти держав Осі, придуманий та переведений в життя за адміністрації президента Рузвелта. Біля 50 біліонів вартости военного матеріялу достарчила Америка Англії, Советам, Китаеви та іншим Аліянтам, який вони в часі війни мали уживати, а незнищений матеріял по війні звернути. Річ природна, що Америці не треба звороту тих соток тисяч тенків, панцирних троків, літаків, тощо, які лишилися незнищені. Тому на основі попередних умов кожний уряд по війні мав приблизно оцінити одержане добро й якийсь невеликий відсоток вартости одержаного добра повернути Америці. Це підхід аж надто чесний та корисний для Аліянтів, бо ж Ленд-Ліз це наділі ніщо інше, а тільки фінансування Злученими Державами поважної частини цілої війни. Всі держави вже поладнали справу американського Ленд-Лізу за виїмкою Советів. Вони одинокі навіть не хотять з Америкою на цю тему говорити, дарма, що зобовязані окремою умовою ту справу по війні поладнати. На більше ніж десять американських нот у цій справі Кремль не відповідає. Він їх ігнорує, немов хоче сказати, що Москва не знає, чого властиво американські буржуї від неї хотять. Таке поступовання Советів дуже обурює Америку.

Кромі Ленд-Лізу Америка виразно позичила Советам 95 кораблів, які на підставі окремої умови мали бути повернуті Америці по війні, за виїмкою тих, що були б у війні знищені. Совети до війни мали дуже невелику фльоту та мають тепер великі амбіції розбудувати свою морську силу і тому дуже бажали б ці кораблі затримати для себе. Одначе замісць сісти до стола з представниками Америки та зачати говорити про купно тих кораблів, вони мовчать і на американські ноти в цій справі не відповідають. Совети вважають, що дядько Сем може забавитися теж і в советське „Санта Клоз" та їм ці кораблі подарувати. Поступовання Советів в справі полагоди з Ленд-Лізом та зворотом позичених кораблів стає тепер міжнародним скандалом та черговим доказом неетичного поступовання Советів в міжнародних взаєминах.

Яку ціль мають Совети приміняючи таке поступовання до Америки, нелегко збагнути. Чейже на передодні мирової конференції в Москві не залежить їм на загострюванню відносин з Америкою? Більш правдоподібне, що Совети таким своїм поступованням хотять витворити в Америці переконання, що біля 11 біліонів военного добра, достарченого Советам дорогою Ленд-Лізу, та позичених 95 кораблів це вже справа пропаща. Витвориться таке переконання в Америці, тоді Совети погодяться переговорювати, щоби позбутися своїх довгів за якусь смішно малу суму й то ще уділену Советам у формі позички.

Та замітне, що провокуючи Америку своїм ігноруванням більш десятки американських нот в справі поладнання справи Ленд-Лізу та позичених кораблів, Кремль зробився рівночасно миролюбним та уступчивим зглядом Америки в справі своєї політики на Далекім Сході. Відомо, що Америка перемогла Японію систематичним опановуванням островів Тихого Океану, підходячи щораз блище до матерного краю Японії. Добуття тихоокеанських островів відбулося виключно американськими силами та коштувало багато американської крови. Опанування Америкою островів на постійне це запорука безпеки Америки супроти Японії, а теж і евентуально кожної другої сили, що може повстати в майбутности у східній Азії. Опановані Америкою острови це простори слабо заселені й то здебільша примітивною людністю, для якої американська влада стає початком їх цивілізаційного розвою. Відданню тих островів під американський заряд Совети досі противилися, відсуваючи поладнання тої справи аж до часу заключення мира з Японією, що то мала ці острови під своєю адміністрацією. Така нагла зміна становища Советів в справі тихоокеанських островів, що важні не для економії Америки як радше для її безпеки викликало здивування. Преса зачала догадуватися, що це бажання Советів піти на стрічу Америці щоб облекшити собі своє положення в часі московських мирових переговорів.

Безперечно, що багато в цім правди, та наділі це один із чергових скоків советського Лиса Микити, щоби перехитрити своїх военних союзників. Інтересне, що завжди по доведенні відносин поміж Советами та демократичними державами до критичного стану Кремль хоче одним таким кроком затерти погане враження недавного минулого, щоби в часі самих переговорів знов показати роги.

Саме тепер відносини Америки до Советів дуже погіршились. Ігнорування американських нот в справі американської власности, витворило тут переконання, що маємо діло з міжнародним ошуканцем. Польські вибори показали, що всякі умови зі Советами не варта торби січки, бо ж Совети не дотримали навіть умови в Ялті, хоч вона була великою поразкою демократичних держав та їх ідеології. Переговори в справі приготовання мира з Німеччиною, ведені досі в Лондоні заступниками міністрів заграничних справ, прямо не рушили з місця. Отже Лис Микита махнув хвостом аж над Тихий океан, щоб відвернути увагу Америки від наболілих справ Европи. Кремль знав, що в Америці ніхто й на хвилину не сумнівається, що стратегічні острови на Тихому океані лишаться при Америці, тому ця справа могла б стати доказом мнимо доброї волі Кремля на передодні конференції в Москві.

Одначе й цю мниму уступку Совети створили собі немов аргумент, що мав би дати їм право бушувати по Европі. В заяві про згоду Советів на полишення тихо-океанських островів при Америці Кремль заявляє, що робить це тому, що ці острови добуті переважно силами самої Америки. Тим Совети немов поставили при порядкуванню міжнародних справ як правило засаду, що хто здобув якийсь край в часі останньої війни, це його власність. Мовляв Совети добули держави середної Европи та східну частину Німеччини на націстах, отже вони таке саме мають право до тих країв, як Америка до диких тихо-океанських островів. Совети хотіли б поставити хижацьке завойовання як основу міжнародних відносин з поминенням всякого права людности, що ці краї заселює, з поминенням Атлянтійського Чартеру та інших свободолюбних деклярацій.

Американське громадянство настроюють прихильно на прийняття такої хижацької засади десятки советських попихачів, які в пресі та на публичних зібраннях оправдують советські завойовання тим, що поважна частина тих країв перед першою світовою війною належала до царської Росії, та що вони потрібні для її безпеки... проти Німеччини, відомо розгромленої, знищеної та на десятки літ нікому негрізної.

Річ природна, що поміж американським забранням тихоокеанських островів на бази та поміж загарбанням України, Білорусі, Литви, Лотви, Естонії, Фінляндії, Польщі, Румунії, Болгарії, Югославії, Угорщини та частини Німеччини Советами є великанська різниця; подібність тільки позірна. Америка добула краї з примітивним рідким населенням, що не може стати предметом права самоозначення народів. Там нецивілізованим мешканцям Америка несе поступ, та свободу. Натомісць советське завойовання відбулося на територіях з цивілізованою густою людністю, що виразно знає якої політичної долі воно хоче. Воно хоче самостійности своїх країн та усунення чужонаціональної советсько-московської окупації.

Своєю заявою в справі тихо-океанських островів Совети немов відкрили рубець їх плянованої тактики поступовання в часі конференції в Москві. Свої претенсії до панування над середущою Европою вони будуть опиратися на цім, що советський жовнір ці краї добув збройною силою на націстах.

В результаті беручи обі згадані справи — бажання Советів присвоїти собі біліони американського добра та утримати свою перевагу в середущій Европі — це темні хмари які насуваються перед зібранням Мирової Конференції в Москві 10. березня 1947. Такі погляди Советів з варварських часів не дадуться погодити з новочасними демократичними поглядами на власність та на права людини і народу, тому не диво, що знатоки міжнародних відносин відносяться дуже скептично до того зібрання.

Юлія М. Шустакевич.

ДІТИ

21)

П-ні Ч. ані трішечки не боялась її погроз і була цілком спокійна і прямо любувалась грою знаменитої акторки. Її великі сині очі окружені чорними віями, несамовито бігали. Вона вся кидалась наче вивірка або зелена ящірка, і це було надзвичайно характерне і веселило п-ні Ч. в душі. На виду вона однак заховала повагу і спокій.

І ви, ви... отак собі... нічого?.. Ви не боїтесь? Вона широко вдивилась в п-ню Ч. А п-ні Ч. підхопивши догідну хвилю, промовила скоренько та спокійно і це витворило шалений контраст.

Ні, ні, п-ні Гемил, я зовсім не боюсь... Сідайте, спочиньте. Ви таки справді понервувались. Як можна так себе нервувати?

„Ох"! Блиснуло іскорками. Ви дуже дивна і спокійна людина — дріботіла знова „Билі". Як ви можете все так спокійно приймати? Мене ваша салата і цибуля зовсім вивели з рівноваги а ви собі о так...

О, пані Гемил, я можу дати вам більше салати і цибу...

Ох, чи хто бачив таке — кинулась „Билі". Та п-ні Ч. говорила дальше спокійно:

Ходіть п-ні Гемил, я покажу вам город, біля якого працює теж ваш синок.

І вона взяла під руки п-ню Гемил та повела в город.

Ось тут моя дорога пані. Отсі буйні бурячки, це робота вашого синка. Він їх садив, полов і підливав...

П-ні Гемил дивилась великими очима на ярину, на ці бурячки, що її син садив. За кожним рухом її головки, один кучер, що зсунувся, лоскотав її в шию. Вона підсувала його нервово, а він все вперто спадав. Аж ось п-ні Ч. легко і дбайлово поправила кучері її.

Дякую, — кинула якось ніяково. Так отсе той город, славний, „Вікторі Ґарден" про який писали газети?... „Вікторі Клоб"! Читала вона півголосом.

Чи це є ця громадська праця, до якої ви мене кликали? Питала п-ні Гемил нерозуміючи.

Тимчасом п-ні Ч. нарвала астрів, дзвінків, жовтих романів і подала своїй гості гарну китицю. Вона приняла дякуючи.

Я всетаки не розумію цілої афери і того „Вікторі Клюбу", а я його мати і я повинна знати, а то він лобур нічого мені ані словом, тільки салату мені тиче! Я... жадаю від вас вияснення в цій справі!

П-ні Гемил випросталась поглянула на п-ню Ч. якось згори.

Так, так, я розкажу вам це колись, пізніше. Я прошу вас прийти з вашим мужом сином. На другий місяць ми робимо великий базар, ось тут на цьому городі. Тут будуть визначні гості і я вас запрошую вже наперед, тоді ви побачите цілу справу.

П-ні Ч. не хотіла і не могла вияснювати їй усіх обставин, які спричинили основування „Вікторі Клюбу". Це була жінка наївна, хоч ґарненька, та замало серіозна. На прощання вона всетаки признала, що город дуже гарний а цвіти пишні і що вона не розуміє п-ні Ч.

Легенько кивнула головкою і пішла.

П-ні Ч. сіла спочати по такій крутій візиті і задумалась. Чому воно так є, що коли хочеш зробити щось доброго, мусиш за це заплатити. Платиш всіляко. Тобі завидують, бо ти щось робиш такого, якого ніхто не робить. Інші на тебе нападають, грозять, і то судом. Закрадалась якась зневіра в її душу, наче якийсь жаль.

Чого, чого вона вмішалась в цю справу? Яке їй діло до чужих дітей? Чому отся мальована ляля не вміє пильнувати свого синка? Длячого Дикі має таку маму, що тиняється по „бірґарден" а за сина не дбає? Чому в кінці ці добродійні громадські установи не доглянуть за такими випадками, як ось справа Чорної Руки? — Однак... однак, щось її повело за тими дітьми, якийсь внутрішній голос, чи звичайний людський обовязок, вона того сама гаразд не знає. — А колиб вона так бачила тих хлопчиків у якійсь фізичній катастрофі, скажім — ранених, попечених від вогню або потапаючих у воді. Чи не старалася б вона їм помогти? А чи хто інший, коли б бачив обкровавлене тіло котрогось із тих хлопчиків, чи не кликав би за ратунковим возом до шпиталю і чи не ніс би помочі? — Очевидно всякий старався би помогти!

А тут не фізичні недомагання, це душевні недомагання. Це схиблення діточої душі! Схиблення може на ціле життя! Сором і терпіння родичам. Хто може наперед предвидіти наслідки такого промаху діточого?

(Дальше буде).

Перше Загальне Зібрання Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

4)

Відвідини в Празі.

З Відня д-р Ґалан виїхав дня 3-го січня до Праги. Подорож відбув літаком, бо потяг переїжджає через советську окупаційну зону Австрії, в потягу переводять контролю советські комісарі а д-р Ґалан не мав занадто великого бажання познайомитись з ними. В Празі д-р Ґалан зібрав всілякі матеріяли, що відносяться до українців в цій країні. Українців там мало і проти них звернений великий советський терор. Всі хотіли б емігрувати, але не до Австрії, де положення українських скитальників не багато краще, якщо взагалі краще. Дещо краще положення українців на Словаччині, де є більше толеранції. В Пряшеві є український епископ і є теж т. зв. Українська Пряшівська Рада, що видає свій офіціяльний орган „Українські Пряшівські Вісті", але... на російській мові. Є теж один український представник в чехословацькому парляменті, але з огляду на загальний советський терор проти українців, цей член парляменту не має жодного впливу. Він зголошувався на авдієнцію до президента Бенеша, але той не хотів його прийняти. Окрему увагу віддав д-р Ґалан в Празі справі Українського Музею. Сам будинок музею знищений, але експонати переховується в різних, хоча й дуже невідповідних місцях. Чехи погоджуються на відбудову музею й за відповідною гарантією дали б навіть позичку. Д-р Ґалан вважає, що було б найкращою розвязкою перевезти музейні речі до Америки. Він відвідав та переговорював теж з дирекцією КАРЕ в Празі. Мова йшла про 1,000 харчових пакунків для наших людей, але там заявили, що це було б „нелояльністю у відношенні до чехів".

Між українськими скитальниками в Німеччині.

10. січня д-р Ґалан приїхав до Мюнхену, а чергового дня вже був в Авґсбурзі. Відвідуючи табори українських скитальників разом з головою Центрального Представництва Української Еміграції в Европі, п. Мудрим, він зібрав всілякі матеріяли, головно зажалення скитальників і відїхав до Франкфурту, де мав авдієнцію в американського команданта. Предложив йому зажалення та обговорив справу допомогової акції взагалі. Виходило б, що велике число українських скитальників буде влучене в німецьке економічне життя. Обговорювано теж справу забрання сиріт. Виявилися теж всілякі трудноці у висилці допомоги, бо УНРРА в багатьох випадках не хотіла співпрацювати.

Д-р Ґалан говорить про трудноці подорожі, головно про те, що важко було додержувати плану подорожі, бо треба було користати з кожночасних комунікаційних можливостей. Для пластичного представлення делегатам своєї подорожі, д-р Ґалан підходить до мапи, що виявляється мапою Центральної Европи, показує пальцем де повинен бути Лондон і тоді починає тим же пальцем їхати. До Парижа заїхав гладко, з Парижа до Женеви з деякими перешкодами, а потім: Фельдкірх — Інсбрук, — Зальцбурґ — Лінц — Відень — Прага — Відень — Мюнхен — Авґсбурґ — Франкфурт — Гайдельберґ — Мюнхен і т. д. Говорить про свої враження з таборів, що не є собі такі звичайні табори, як би це могло кому здаватися. Табори в Німеччині, це переважно колишні військові казарні, або робітничі доми, але теж муровані. Під цим оглядом в Німеччині краще, ніж в Австрії, де табори переважно деревяні. Говорить, як його витали в Реґенсбурґу, де протягом двох годин було все зорганізовано й на довірочних нарадах були заступлені 29 таборових організацій. Чудово зорганізоване таборове життя в Ашафенбурґу, де є біля 6,000 людей та де все зорганізоване чи то в культурних, чи професійних організаціях. Українські скитальники в Німеччині потворили свої справжні громади з усім, що до такої модерної громади належить і тому в них є теж бажання переселюватись громадами. Ці великі організаційні спосібності та постійна культурна праця роблять теж своє враження на американське командування. Загальну кількість українських скитальників в американській зоні Німеччини д-р Ґалан обчисмює на приблизно 100,000.

Окремо характеризує д-р Ґалан українських сиріт-скитальників. І серед них існує та сама боязкість та страх, що ними ніхто не піклується. На підставі рішення алянтської Комісії сиріт до 14 року життя віддається країнам їх походження, якщо ці того бажають. Проте, діти ніяк не хотять вертатися до Советів. Д-р Ґалан оповідає історію одного 7-річного хлопчика-сироти, що був втік перед репатріяційною комісією та переховувався в одної німки. Про уракінських сиріт д-р Ґалан зібрав відповідні статистичні дані. Українські сироти з Галичини мають більші можливості виїхати до Америки, бо всі українці бувші польські громадяни позбавлені цього громадянства, а іншого не мають. Д-р Ґалан оповідає про свої відвідини в таборі сиріт в Пріен. Українські діти відрізняються від усіх інших своєю чистотою і поведінкою. Кімнати гарно прибрані, багато цвітів та власного виробу забавок. Старшенькі діти піклуються та бережуть молодших. В їдальні вони мають окремий стіл і за коижним разом, сідаючи до обіду, чи вечері, говорять молитву. Д-р Ґалан оповідає хвилюючу історію 9-річної дівчинки Євгенії, що визначається небуденною красою, але яка під час війни від бомбардування та стрілів втратила слух і мову. Д-р Ґалан стверджує, що організація, якій доручено перевіз дітей до Злучених Держав, виконує свої завдання дуже недбало.

Велику ролю в організації суспільного життя та самодопомоги на скитанні в Европі грає українське жіноцтво. Воно зорганізоване в окреме Обєднання при Центральному Комітеті, а головними завданнями на найблищу мету ставить собі: 1. Творити власні варстати праці; 2. Окремо заопікуватись дітьми і вагітними жінками та 3. Зайнятися вихованням, придбати окремий дім для студенток і т. п.

(Дальше буде).

CARE HEAD INSPECTS FOOD PARCEL

PAUL COMLY FRENCH, General Manager of CARE, the non-profit, government-approved Cooperative for American Remittances to Europe, inspects the contents of the new food parcel, available beginning March 1st for friends and relatives in Europe.

The new CARE package contains more than 40,000 calories, and the food contents weigh 21.6 pounds. They include the basic foods now scarce in Europe, designed to fit into European food preferences.

The new CARE package costs just ten dollars, including guaranteed delivery in Europe.

Новий харчовий пакунок КАРЕ

В нових харчових пакунках КАРЕ, які можна замовляти тут для рідних, чи приятелів в Европі, починаючи від 1-го березня, є дуже важні продукти, що їх надзвичайно тяжко — або й неможливо — дістати в багатьох країнах. Доручення тих пакунків гарантовано, дійдуть по призначенню після 30. березня.

Тому, що визначні фахівці в ділянці харчування і відживлювання вирішили, що саме має бути в тих нових пакунках, вони призначені на задоволення найбільших харчових потреб людей в Европі. Є в пакунку, мука, кава, цукор, товщі, сушені овочі, порошок з яєць та з молока, мнясо й до того мило.

Полк. Комли Френч — головний управитеть КАРЕ, недоходової, затвердженої урядом організації — заявив, що тепер є можливість посилати такі пакунки зогляду на більшу кількість продуктів в цій країні.

Він казав: „Ми маємо тепер можливість запропонувати пакунок, при складенню якого бралося під увагу сучасний брак харчових продуктів в Европі. Це ми робимо в межах нашої поширеної діяльности, аби помогти тутешнім людям з висилкою харчів до їх рідних, приятелів чи інших в Европі. Про новий пакунок КАРЕ з коцами було недавно оголошено.

В тім пакунку є два вовняні коци, темно-зеленкуватого кольору, вагою в три-чверти фунта кожний. Вони є густі, теплі, з кожного можна зробити вбрання для чоловіків, жінок і дітей. Такі пакунки з коцами вже є в складах в Европі, готові для доручення.

Нові харчові пакунки можна замовляти в КАРЕ з днем 1-го березня. В пакунку є: 21.6 фунтів чистої ваги продуктів, вартістю в 40,000 кальорій. Є там: два фунти і 12 унцій мяса, два фунти цукру; сім фунтів муки; два фунти чоколяди; фунт абрикосів та фунт сливок; фунт кави; пів фунта порошку з яєць; два фунти молошного порошку (з цілого молока) та шість унцій мила.

Такі пакунки можна посилати до всіх країн, що співпрацюють з КАРЕ, а саме до: Австрії, Белгії, Чехословаччини, Франції, Фінляндії, Греції, Італії, Голяндії, Норвегії, Мадярщини, Польщі та до американської, британської та французької зони Німеччини і до цілого Берліну. Пакунки висилаються до тих країн і там їх тримають у складах КАРЕ, з яких висилають по призначенню. Як перші харчові пакунки та пакунки з коцами так і нові харчові пакунки є увільнені від податків та не потягають за собою зменшення місцевих пайкових приділів. Про те є умова між КАРЕ та дотичними державними урядами. Повна ціна за харчовий пакунок чи пакунок з коцами є десять доларів за один. Замовлення слати на адресу:

CARE,
50 BROAD STREET,
NEW YORK 4, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

Коляда на скитальників.

На внесення підписаного Товариство „Вільна Україна", від. 200 У. Н. Союзу ухвалило піти з колядою на допомогу скитальцям. Охотно зголосились колядувати такі громадяни: Вол. Цісик, Олекса Коцопій, Степан Шіпка, Михайло Малафій і Вол. Шіпка. Заколядовано $215.50 і вислано до Зл. У. А. Д. Комітету. Щира дяка жертводавцям та п. В. Цісикові і тутродженому молодому членові, В. Шіпці, що возили колядників без жадної винагороди.

Жертвували: Д. Кокольський і В. Балук по $8.50; по $5: О. Коцопій, Я. Теслюк, С. Швадрик, М. Малафій, Л. Чорній, Е. Чорний, І. Чорний, М. Ворона, М. Казук, Г. Васло, Іл. Ґенеґа, В. Костишин, С. Вовк, Е. Орлян, М. Швед, С. Шіпка, П. Стахів, Л. Балук, М. Адамів, В. Цісик, І. Сташків, В. Гаврилко, В. Ворґуль; Й. Паращук $4; по $3 зложили: М. Тайплес, І. Баймак, С. Билців, Т. Петришик, І. Селський, Я. Жатковський, М. Савка; по $2 зложили: М. Танчак, П. Господарець, М. Дзядзко, Е. Карпович, М. Ґейда, М. Супик, С. Возьний, О. Гавришко, М. Колодій, І. Костів, Г. Ґебур, Ю. Волос, Е. Парашук, Г. Чорний, К. Парпан, С. Малафій, А. Малафій, Я. Мороз, М. Юруксо, К. Кошиловська, М. Мацiборка і І. Ґардецький; по $1: І. Ковалик, О. Волос, В. Владика, М. Баймак, М. Кіта родський, М. Крива, Г. Бросей, П. Великанович, К. Великанович, О. Марґвардт, С. Миськів, П. Козак, Й. Попик, Е. Чорний. Решта дрібними. Заколядовано $215.50.

Олекса Коцопій.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З праці відділів У. Н. Союзу.

Дня 15. лютого відбулись Окружні Збори Союзових відділів міста Филаделфії, скликані гром. С. Слободяном, головним радним У. Н. Союзу. На зборах були представники 11 відділів. Наради отворив п. Слободян і вияснив їх ціль, даючи слово п. А. Маланчукові, організаторові У. Н. Союзу.

У своєму звіті організатор А. Маланчук подав ближчі дані про Союзову кампанію в нашому місті та заявив, що кампанія дала 150 нових членів. Осталось ще кілька відділів, що не взяли участи в капанії. Такі відділи, казав організатор, що не виявляють праці, не повинні існувати. Потім п. Слободян зложив подяку организаторові за працю, як й іншим, що помагали в цій кампанії.

В дискусії забрав слово п. Сеник з 45 відділу і заявив, добре мати позамісцевого організатора, бо йому нераз лекше робити як місцевим. З відділу 375 п. Дорожовський ставить внесення на вотум довір'я п. Маланчукові, поперте відділом 324. Принято з подякою за працю.

На збори прибув д-р В. Ґалан, предсідник Союзових Відділів, який щойно вернув з Европи. Він забрав слово й зложив короткий звіт з своєї подорожі та з цього, що бачив у таборах українських скитальників. Здавав ще звіт п. Слободян з праці Союзових відділів за останні чотири роки і дякував відділовим урядникам за їхні труди і кооперацію. Головна радна У. Н. Союзу, п-ні Олена Штогрин, взивала до дальшої праці в користь У. Н. Союзу, зокрема збоку тих відділів, що не виявили праці в останній кампанії.

Наступні Окружні Збори заповіджено на останню суботу в місяці квітні. На них будуть складені звіти урядників і вибір нового уряду на чотири роки.

С. Чорномаз, секр. зборів.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У ВІДПОВІДЬ НА „ДЕ Є І ЩО РОБИТЬ НАША МОЛОДЬ?"

З великою увагою перечитала я допис, поміщений у „Свободі" дня 25. лютого ц. р. п. з. „Де є і що робить наша молодь". Я недавно приїхала до Америки і тому живо цікавлюся всіми проявами громадянського життя, зокрема проблемою молоді. Справа молоді в Америці, на мій погляд (може бути мильний) є найболючішою.

Молодь замінить старших, це ясне. Яке є старше покоління, це нам відомо. Воно памятає свою Батьківщину, любить її, живе її життям, сумує її смутками і радіє її радощами, жертвує для неї, скажімо, бодай гроші. Це теж багато! А молодь?

Дам приклади:

В нашій окрузі є клюб української молоді з вищою освітою, клюб молоді найвище поставленої, цієї, якій доля дала привілеї пізнати таємниці книжок, знання. Молоді, від якої вимагається якнайбільше. Цеж будуча провідна верства американсько-українського громадянства; це будучі вчителі, редактори, адвокати і ін. інтелігенти. Здавалось би праця в такому клюбі повинна йти якнайкраще. Відбуваються реферати, які освідомлюють молодих громадян про минуле України, про її сучасну долю, про літературу, мистецтво, науку, там обмірковується різні громадські проблеми, дискутується і т. д. Але нічого подібного. Люди нашого походження, посходяться, побалакають собі, по англійськи очевидно, попють чайку та ще дечого, покурять, позалицяються взаємно і за три тижні сходяться знову. В Україні назвалося б це „клюбом взаємної адорації". Ані одного вам слова по українськи, ані одного віддиху для батьківщини своїх батьків.

Ця ж молодь, це факт, зовсім не виявляє аспірацій зайняти провідне становище на місце старших діячів, які силою природи мусять відійти. Не займе цих становищ ця молодь, бо до цього треба б підготовки, знання, праці, та патріотизму. Отже, що має за користь з цього український нарід, або бодай українське громадянство Америки, що вони залицяються в клюбі взаємно, коли навіть не женяться зі собою і за якийсь час після них і сліду українського не залишиться.

Ще один факт:

Прийшов до нас відколядувати коляду наш хор, зложений з самої молоді. Як заспівали „Бог предвічний", мені сльози кап, кап. Боже, свої, рідні, дорогі — в далекій Америці, чи ж може бути більша радість? Розгостилися, посідали, ні чичирк, ніже титли, ніже тої коми, ні слова одного — по українськи. Все одно, як би ти собі грамофон з колядою накрутила, а в хаті гостила якихось чужинців, а се людей з українського роду, бо ж вони не поцікавилися навіть розпитати про Україну, про скитальців, або бодай чемно запитали, як я себе почуваю в новій батьківщині. Як прийшли, так пішли.

Третій факт:

Говорю часто і бачу молодих людей, що покінчили середню освіту, деяких обсервую точніше. Своєї преси не читають, а на запит чому — відповідають, що не все розуміють, а інша преса їм цікавіша. Підглянула я, що один з них пильно вирізує зі „Свободи" Тарзана. Це ціла його українська преса. Він був при американському війську та твердить, що всі його товариші думають так, як він. Назагал, сам собою людина не дурна.

Четвертий факт, що говорить сам за себе, це згадана стаття, від якої наші брати в Україні і на скитальщині волосся будуть собі рвати з розпачі.

По перше: Признака спільного походження не проявляється в тому, що як заграють гопака, то всі ноги скачуть. Не в гопаку справа і не в пісні. Певно, що танок і музика мають велике значення для української культури і безнеречну вартість, але, вибачте, і як дикунам заграти на їх екзотичних інструментах і їхні мелодії — вони теж поскачуть, а медвідь теж часом танцює на розпаленій блясі у цигана на мотузку. Найкраще танцюють наші вчені від диригентурою тов. Сталіна, але це все нічого.

Не танець і не музика і реакція на них опридилить нас до звязку з українським народом, а бажання допомогти йому і не тільки своїм особистим приємностям, насолоді, які дають музика та танок.

Безперечно, особиста вартість авторки згаданого допису в тому, що вона цікавиться громадськими справами, що сама написала статтю до свойого часопису по-українськи і що зайняла до цієї важливої проблеми своє становище.

Але це становище не боронить молоді, але навпаки, по мойому, воно її тільки дискредитує.

А друге: Україна в огні. Теж американсько - українській молоді відомо, що робить українська молодь на батьківщині. Вона майже вся в підпіллю, без хліба, без даху, без одягу, гине щоденно десятками, спалеться на жертвенику любови для своєї Батьківщини. Можемо різно дивитися на цю справу, але вартостей — ідейности, посвяти — ніхто не сміє їй відібрати.

А другі — другі поневіряються на чужині, не маючи часто в спокою де голови приклонити. А проте, вони вчаться, студіюють, розпинаються за якісь ідеї, живуть!

Українській молоді в Америці доля дала і тепле і мяке і масне, і справді ще хіба тільки про танець думати. І танець по труді добрий і танець дає охоту до праці, але насамперед вона, ця праця, аби була бодай трішки для других, для своїх, для рідних, для того народу, з якого походимо і якому повинні сплатити наш борг.

А як назвати те, що деякі з української молоді в Америці взагалі соромляться признатись, що вони з походження українці, яким це походження важким ярмом і чим скоріше вони скинули б це батьківське піря та пристоpiлись в інше, більше кольорове!

Я хотіла б, щоб це все, що я написала, було клеветою, було поганим обчерненням американської української молоді, або однобічним, мильним поінформуванням. Я хотіла б з цілої душі побачити інакшу молодь, чим досі, бодай трішки-трішки зацікавлену українськими справами, або хоч і несвідому, але добру і пригідну почву, в яку могла б засіяти зерно провди — хоч би наша славна історія.

Не стара.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

5692 б). Гаврилюк Юрка з с. Довжка Войн., Калуш, від Гаврилюк Михайла.

5693 а). Волошанська Марії з с. Вишники, Дрогобич, від Волошанський Григорія.

5693 б). Блотницький Єремія від Долодаренко Поліфа.

5693 в). Левицький Володимира і сина Майка від Слотюк Павла Дмитрович.

5694. Нановський Гната, Миколи і Йосифа, Яворська Тереси з с. Ільник, Попюк і Радич, Турка, від Гайдучак Ілька.

5695. До рідних і знакомих з с. Синевідська Ниж., Стрий, від д-ра Бобанич Дмитра.

5696. Гірняк Андрія з Винник, Львів, від Мартинець Оксани.

5698. Чемерис Григорія, Капелюх Юлії з с. Могильниця, Теребовля, від Капелюх Івана.

5699. Олійник Степана, Доманчук Василя і Федора з с. Мукань, Радехів, від Останчук Ольги і Ірини.

5700. Куґак Миколи, Кочалаба Михайла, Дергало Н., Снігур Н., з с. Лисятичі, Стрий, від Іванців Марії (Дергало).

5601. Гальвіц Теодора, Байтлер Берти (Гальвіц) від Гальвіц Юліяна.

5702. Чабленко Петра з села Шполя, Вакуленко Михайла з с. Топільно від Павлик Микити.

5703. Іваськевич Петра з с. Галич, Підгайці, від Іваськевич Юліяна.

5704. Николишин Івана з с. Демня, Жидачів, від Держило Михайла.

5705. Янушевський Василя і Павлишин Степана з с. Бутини, Жовква, від Денис Івана і Анни.

5706. Ємчук Томка з Поточиськ від Ємчук Михалини.

5707. Шафаренко Ізидора, Левицький Володимира, Степанківський Володимира, д-ра Сукованченко від Королів Мотрі.

5709. Вовк Василя з с. Ванкова, Ліско, від Вовк Івана.

5710. Мельник Михайла, Негай Насті, Падик Андрія з с. Стратин від Дубанович Осипа зі Струтина і Караван Михайла з Рогатина.

5711. Чорнобіль Льва, Тягнибік Івана, Ярошек Марії і Льва з Яричова Нов. від Сидорак Ольги.

5712. Голуб Розалії від Гаврилюк Ольги і Губчак Анни, дочки Козінчука Михайла.

5713. Сидорук Григорія, Пустельник Григорія з с. Лопушанці, Добромиль, від Черлінська Марії (Пустельник).

5714. Музика Степана з села Бутин, Жовква, від Музика Петра.

5715. Калька Василя і Степана з с. Тисовиця, Турка від Калька Катерини (Бечек).

5716. Гаврилюк Миколи, Василишин Миколи з с. Беремяни, Бучач, від Кубрак Марії (Чупра).

5717. Кривий Андрія з Тернополя від Яцусь Івана.

5718. Тишковець Оксенти з села Гурново від Марковець Григорія.

5720. а) Атаманюк Дмитра з с. Торговиці, Товмач, від Романюк Івана.

5720. б) Тонюк Василя з с. Торговиці, Товмач, від Тонюк Івана.

5721. Єнджак Миколи, Дяків з Підкаміня, Броди, від Балущак Мирослава.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру $1\frac{1}{2}$ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Дністер від. 361, повідомляє всіх своїх членів та членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 8. вечером, в церковній гали 28 Іст 7. вул. Просимо усіх членів та членниць прийти на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження, як також просимо довгуючих прийти і вирівнати свої залеглі вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — М. Малетич, предс.; Н. Левкович, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. березня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в год. 7. ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на час. — М. Галькевич, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, повідомляє своїх членів і членниць, що квартальні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в 3. годині пополудні, в Українській Централі, 180-6 Вілям ул. Просимо всіх членів і членниць явитись на ці збори, бо є дуже важні справи до рішення. — За уряд: Г. Біленький, предс.; А. Буган, кас.; І. Кміт, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Басараб, від. 348, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 7. вечером, в гали церковній при Вест Рейн Евеню. Просимо всіх членниць прибути на ці збори і вирівнати свої залеглі вкладки. — За уряд: Варвара Бубас, предс.; Йосифіна Стахура, кас.; Ларія Періг, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. березня в 3. год. пополудні в У. Н. Домі. Просимо членів прибути на час. Як також просимо цих молодих членів, котрі платять до У. Н. Союзу, а не платять до відділу, щоби прибули на ці збори. — О. Шмакалюк, предс.; В. Осохівський, кас.; А. Яворський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. На ті збори повинні прийти всі члени відділу та виповнити свої членські вкладки. Ті члени, котрі не зможуть прийти на ті збори, повинні свої вкладки доручити в суботу, 22. або 29. березня ц. р. — Уряд.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в годині 2. пополудні, в гали укр. прав. церкви, 45-47 Говп Еве., Пасейк. Просимо членів прийти на збори, бо є Тов. справи до полагодження. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. — Тов. ім. І. Франка, від. 93, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в гали 59 Сентрал ул., в 1. годині пополудні. Обовязком кожного члена є прийти на час, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ФИЛЯДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 8. ввечір, в домі Укр. Громади, 800 Н. 23. ул. Просимо всіх членів прийти на збори на час. Довгуючі члени обовязково повинні прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім розі поступимо згідно зо статутом. Щоби оминути ці всі неприємности, просимо ще раз не забувати; ліпше бути точним як опісля жалуватися на урядників. — За уряд: А. Слободян, предс.; Г. Бучко, секр.; В. Павлівський, кас.

ФИЛЯДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 9. березня. Проситься всіх членів явитися конечно. Члени, що одержали тікети зволять принести за них гроші. Є важні справи до вирішення. Також буде звіт делегата від Зл. Запомогового Комітету. — О. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 158, відбудуться в пятницю, 7. березня, в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, 216 Ґренд ул. Просимо членів конче прийти, бо є важні справи до полагодження. — М. Кіт, рек. секр.

ПОШУКУЮТЬ

ЯЦКА БУРКО й ФЕДЯ ТОЛОХ із села Бутини, повіт Жовква, які живуть у Ню Йорку, пошукує **СТЕФАН ГРАБАР.** Просить їх самих, або хто знає про них, написати до:

FRANK GROMADZKY,
332 So. Washington Street,
Herkimer, N. Y.

ПАВЛО ВАЩИШИН
пошукує свого брата
МИХАЙЛА ВАЩИШИН,
сина Андрея, з Дмитрович.
Голоситись на адресу:
OLGA PELTZ
243 E. 120 St., New York 35, N. Y.

МАРІЯ МИСІНҐЕВИЧ, з села Рудники, повіт Підгайці, шукає свого батька

ФРАНКА МИСІНҐЕВИЧ,

що виїхав до Америки в 1936 році. Має жити у Ню Йорку. Хто про него знає, або він сам, хай пише до:

Mrs. JEAN KERLEZA,
196 East 3rd Street,
New York City, N. Y.

Олександер Гладишовський, з с. Тискова коло Балигороду на Лемківщині, просить дати знати про себе таких людей: 1) Дітей Антошка й Катерини Франчак, з Млиниск, а це: син Майк і доньки Текля й Маринця; 2) брат Миколи Мицьо, з призвіщем Куцман; 3). дві сестри Юрка Палія й інші люди з Тискови, Радева (брат Івана Сушка), і знайомі з Стежниці і Лопінки, д-р Олекса Олійник, адвокат з Тернополя, шукає Григорія Литвина з Янівки, к. Тернополя. Усі згадані особи хай зголосяться за інформаціями на адресу: Семен Демидчук, в редак. „Свобода"

ТАРЗАН ч. 1552. Зрадливі волокна.

Коли малпятко перелітало попри Тарзана, він ухопив його в повітрі.

Тримаючи його одною рукою, гнучкий малпочоловік розмахнувся вділ півколесом...

...а опісля знову на дерево.

Одначе, як він кинув малпочку в безпечне місце, завважав, як вужілки до яких було привязане дерево, починають рватися.